

Programrapport

Programmets namn: Bibliotekarieprogrammet Distans	Ladokkod: NGBID16v
Antal högskolepoäng: 120 hp	Årskull 2016
Programansvarig: Maria Ringbo och Malin Utter	

Kommentar kring svarsfrekvens i studentvärderingen

Den skriftliga programutvärderingen, distribuerades digitalt via lärplattformen Ping Pong i slutet av höstterminen 2018. Den besvarades av totalt 5 av 44 studenter (inklusive omregistreringar), vilket ger en svarsfrekvens på 11%. På grund av den låga svarsfrekvensen där 89% av studentkullen inte besvarat enkäten är det väsentligt att påpeka att dessa svar måste tolkas med stor försiktighet. I relation till detta kommer därför även andra underlag att tas i beaktande i följande, som exempelvis kursrapporter, undervisande och medverkande lärare i programmet samt studentregistreringar och genomströmning.

I rapporten inkluderas även, där så funnits relevant, mötesanteckningar från kollegiala diskussioner genom exempelvis regelbundna programgruppsmöten och programråd. I programrådet finns externa representanter från professionen och där har fokus i diskussionerna kretsat kring exempelvis anställningsbarhet och arbetslivsanknytning.

Analys av:

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet

Under programmets gång har studenterna flera möjligheter att påverka och forma sin utbildning. Detta görs på flera sätt kopplat till specifika kurser, genom exempelvis skriftliga så väl som muntliga utvärderingar. De skriftliga utvärderingarna genomförs genom en enkät publicerad på lärplattformen Ping Pong och struktureras av kursansvarig lärare utifrån en akademigemensam mall. Hur underlaget från utvärderingarna sedan används i kursutvecklande syfte sker på olika sätt bland annat genom en kollegial dialog mellan kursansvariga, programansvariga och ansvarig studierektor.

Programmet består av 12 kurser, varav 10 är obligatoriska och 2 är valbara kurser. Introduktionskursen och uppsatskursen är vardera 15 hp, övriga 7,5 hp. Vid två tillfällen läser studenterna valbar kurs och väljer då mellan 4-5 alternativa kurser som programmet erbjuder. Studenterna läser i halvfartstakt på distans men där kursträffar i Borås genomförs med regelbundenhet varje termin.

En generell reflektion från programansvariga är att den digitala kursutvärderingsenkäten har en relativt låg svarsfrekvens (ca 30%). Ett antal av de valbara kurserna har en något högre svarsfrekvens vilket kan bero på att studenterna fått göra ett aktivt val baserat på eget intresse.

Noterbart är att 5 digitala kursvärderingsenkäter från de obligatoriska kurserna helt saknar skriftligt underlag. Totalt saknas alltså kursvärderingsenkäter av ca 41% av det obligatoriska utbudet. Detta beror främst på att ett underlag från lärplattformen endast skapas om fler än tre studenter besvarar den. Detta har inte uppnåtts i dessa fall, trots påminnelser.

Under programmets gång genomförs även muntliga kursvärdering i samband med kursträffar i Borås och vid digitala slutseminarier vilket även sammanställs av kursansvarig och inkluderas i respektive kursrapport. Dessutom finns en fortgående kommunikation i kurser där kursansvariga stämmer av med studenterna i mer informell form. Studenterna uppmanas dessutom att kontakta kurs-, programansvarig eller studierektor med synpunkter. Dessa rör ofta specifika frågor rörande kursstruktur och examination samt bedömning.

Studenterna har även rätt att ha studentrepresentanter i Utbildningsutskottet och Programrådet. Från denna grupp har det inte funnits någon representant och det kan bero på att programmet sker på distans.

Slutsatsen som går att dra är att programansvariga behöver vara mer aktiva och skapa möten och dialog med studenterna för ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Kursansvariga kan även uppmanas att ta större ansvar för att säkerställa att kursvärderingsenkäten besvaras och även fundera på lämpliga former för studentinflytande baserad på att programmet sker digitalt på distans.

Innehåll, undervisningsformer, examination och progression

Baserat på de 5 personer som besvarat programutvärderingen framkommer en positiv bild av utbildningen i stort.

4 studenter uppger att de är mycket nöjda med sin utbildning och 1 student uppger att hen är ganska missnöjd. Centrala aspekter att ta i beaktande är utbildningens struktur och format, att den ges som distansutbildning. I fritextkommentarer framkommer att relationella och sociala faktorer är centrala för distansstudenter. En slutsats är därmed att relationsbyggande aktiviteter och social infrastruktur på olika sätt kan vidareutvecklas under programmets gång. I arbetet med utvecklandet av ett reviderat kandidatprogram för både campus och distans har viss hänsyn tagits till studenternas sociala och relationella studiesituation.

4 studenter uppger att utbildningen de avslutar förhåller sig mycket relevant till utbildningens mål, medan 1 student uppger att utbildningen är ganska relevant. Gällande hur studenternas förväntningar förhåller sig till genomförd utbildning uppger 3 studenter en ganska stor överensstämmelse medan 2 uppger att de utbildningen de genomfört varit ganska annorlunda jämfört med deras förväntningar. Baserat på fritextkommentarerna kan programansvariga identifiera en konflikt kopplad till studenternas förväntningar på utbildningen. Studenterna önskar bland annat ett tydligare professionsperspektiv på utbildningen medan diskussionerna inom ramen för programrådet framhåller och kretsar kring kompetenser som exempelvis självständighet, vetenskaplig förankring och initiativförmåga.

Ytterligare en aspekt som framkommer i fritextsvaren är att studenterna upplever att utbildningen innehåller ett större fokus på informationssökning än det förväntade. En slutsats kan därför vara att kopplingen mellan vetenskaplighet och professionsnära frågor kan förstärkas, men också att vissa moment under utbildningens gång också ska bredda studenternas bild av bibliotekarieyrket. En reflektion från programansvariga är att dessa frågor kan kopplas till vedertagna bilder av vad en bibliotekarie gör i sin profession som i en samhälllig kontext.

Generellt under programmet möter studenterna en variation av arbetsformer och examinationsmoment. För att nämna några exempel kommer de i kontakt med föreläsningar, seminarium, workshops, skriftliga inlämningsuppgifter, samt muntliga presentationer och opponeringar. I programutvärderingen uppger 4 studenter att arbetsformerna fungerat ganska bra under programmet och 1 student uppger att det fungerat mycket bra.

I fritextsvaren framkommer särskilt gruppuppgifter som positiva, då det leder till goda möjligheter att fortsätta samarbeta genom utbildningen. Den här gruppen mötte grupparbeten i ett senare skede och det innebär för flera studenter att de arbetade självständigt och utan direkt kontakt med studiekamrater. Bibliotek och användare 2, som går studenternas fjärde termin, och som innehåller en stor gruppuppgift kommer för sent enligt studenten. I relation till dessa synpunkter är det däremot av stor vikt att examinationsuppgifterna under utbildningen sker med hänsyn till riktlinjer för rättssäker examination och det gör det svårt att examinera grupparbeten där arbetsinsatsen kan vara svår att särskilja. Gruppmoment under utbildningen kan utformas på olika sätt och kräver också ansvar från studenterna.

Programmets helhet och hur kurserna samspelar med varandra under utbildningens gång upplevs positivt av studenterna. 3 studenter uppger att de i relativt stor mån medan 2 studenter uppger att de i mycket stor utsträckning ser en kontinuitet och progression mellan kurserna i programmet samt att de kan ta med sig kunskaper från tidigare kurser i efterföljande kurs.

Sammantaget upplever studenterna det följande som positivt under utbildningens gång:

- Lärarna har varit tillmötesgående och kunniga.
- Träffarna i Borås.
- Möjligheten till valbara kurser.
- Mycket givande med studiebesök och gästföreläsare från professionsfältet.

På frågan om vad som skulle kunna förbättras i utbildningen framkommer följande:

- För forskningsbaserad utbildning där praktisknära inslag varit för få.
- Känslan av att distans inte får samma uppmärksamhet som campus-studenter.
- Kursernas ordning med tanke på förkunskapskrav.

Baserat på ovanstående går det att konstatera att vissa förändringar redan genomförts gällande exempelvis förkunskapskrav och samläsning sker i högre utsträckning mellan campus och distans i det reviderade programmet som startade 2020. Synen på bibliotekarieprofessionen har redan diskuterats.

Forskningsanknytning

Studenterna möter aktuell och relevant forskning under programmet. Ambitionen att forskningsanknyta programmet tar sig flera olika uttryck. Utbildningen anknyter till huvudämnet biblioteks- och informationsvetenskap, som också är det ämne som flera av lärarna i programmet har sin grund- och forskarutbildning från och som är den ämnesmässiga grunden för en komplett akademisk miljö vid Högskolan i Borås. Konkret kommer studenterna i kontakt med aktuell forskning inom disciplinen biblioteks- och informationsvetenskap och angränsade ämnen genom exempelvis kurslitteratur. Från första kursen i programmet övar studenterna sig i att söka och läsa vetenskapliga artiklar och flera av kurserna innehåller skrivande av akademiska texter och/eller genomför självständiga vetenskapliga undersökningar. Genom föreläsningar, kurslitteratur, egensökt litteratur och examinationsuppgifter kommer alltså studenterna i kontakt med områdets vetenskapliga grund och metoder, och övar sig i att ta sig an problem med ett vetenskapligt angreppssätt. Detta kommer till uttryck i de flesta kurser och inte minst i den avslutande uppsatskursen, där studenterna förväntas vara självständigt reflekterande, ha förmåga till problemformulering och kunna kritiskt analysera och tolka resultat. Kursansvariga och lärare i programmet är professorer, docenter, lektorer, doktorander och adjunkter.

Gällande forskningsanknytningen under programmets gång framkommer återigen att studenterna efterlyser fler praktiska moment, samtidigt uppger studenterna att teoretiska perspektiv och forskning inom biblioteks- och informationsvetenskap i ganska (2 studenter) eller mycket (3 studenter) stor

utsträckning har integrerats i kurserna.

Resurser

Hur lärartid och lärarkompetens har fördelats i programmet.

I programmet ingår olika typer av kurser. 12 kurser kan betraktas som kärnkurser. Till detta kommer sju valbara kurser som ges under termin 2 och 4 och som i viss mån varierar från år till år. För de kurser som NGBID16 följde hade de 12 kärnkurserna totalt två kursansvariga var (vissa hade ansvar för fler än en kurs). Majoriteten av lärarna som de mötte under utbildningens gång har avlagt en doktorsexamen. Några doktorander har även undervisat i programmet och disputerat under studenternas studietid.

Den heterogena sammansättningen av undervisande lärare under programmet visar hur studenterna kommer i kontakt med olika vetenskapliga kompetenser och forskningsintressen men de får också träffa adjunkter med mångårig erfarenhet från professionen. Utöver sektionens lärare bidrar yrkesverksamma från bibliotek och andra närliggande organisationer för att tydliggöra och vidga perspektiv samt visa på studenternas framtida möjliga professioner.

Gällande specifikt denna studentgrupp som läser programmet på distans är det viktigt att reflektera kring saker som rör genomströmning, arbete vid sidan av studier. Av de totalt 88 studenterna som registrerades på programmet 2016 så har 11 studenter genomfört hela programmet och därmed tagit ut en kandidatexamen maj, 2020. Programansvarigas reflektion baserat på detta är att en förklaring till att så få studenter slutfört sin utbildning har flera anledningar. Vi vet att distansprogram och genomströmning är ett generellt problem men kopplat specifikt till denna studentgrupp är det även känt att arbetsmarknaden är god för bibliotekarier. De får helt enkelt arbete under studiernas gång. I relation till att programmet sträcker sig under en fyra års period hinner det också hända många saker både privat och professionellt för studentgruppen. En annan viktig aspekt är att studenternas förväntningar för halvfartsstudier inte alltid överensstämmer med faktiska förutsättningar.

Användbarhet och förberedelser för arbetslivet

Genom programmet kommer studenterna i kontakt med flera olika typer av representanter från professionen. Här uppger studenterna blandade svar kring dessa moment under utbildningens gång. 3 studenter uppger att kunskaperna från den professionella verksamheten har integrerats i kurserna i ganska liten utsträckning medan 2 studenter uppger att den har integrerats i ganska stor utsträckning. Gällande specifika moment presenterar studenterna för olika typer av biblioteksverksamheter på olika sätt exempelvis genom en professionskavalkad i den första kursen som studenterna möter. Detta följs upp med andra exempel genom programmets gång. Bryggan mellan profession och vetenskap utvecklas även i det reviderade programmet och är en central fråga i programutvecklingssammanhang.

Övrigt

I framtagandet av denna programrapport har ett antal programgruppsmöten använts för att skapa en kollegial dialog i relation till programutveckling och kursutveckling. Där uppmuntras även kursansvariga att bidra med viktiga reflektioner och erfarenheter. I relation till att endast 5 studenter besvarat studentenkäten som ligger till grund för programrapporten är det svårt att dra generella slutsatser kring studenternas upplevelser av programmet.

Baserat på denna låga svarsfrekvens är det värt att reflektera över när och hur programutvärderingar ska genomföras för att underlaget ska bli mer användbart och betydelsefullt som ett verktyg för programutveckling.

Kort om underlaget går det att konstatera att dessa 5 studenter delar med sig av en spretig bild på programmets helhet och innehåll.

Eventuella förslag till förändringar

En revidering av bibliotekarieprogrammen kommer att träda i kraft hösten 2020. Programansvariga och studierektor tar med sig kommentarer som har lyfts i program- och kursutvärderingar till det nya programmet:

- Professionsperspektivet behöver bli tydligare för distansstudenten. I den reviderade utbildningen tydliggörs detta men då även denna utbildning pågår är det viktigt att inte bara utveckla det nya programmet utan även möjliggöra praktknära inslag i nuvarande utbildning.
- Relationella och sociala aspekter mellan studenterna som läser campus eller distans möjliggörs.